

Verslag

Zwolle in 2050 energieneutraal. Een mooi streven én een belangrijk gespreksonderwerp. Fossiele brandstoffen raken op en we zijn voor deze dure energie afhankelijk van het Midden- Oosten en Rusland. We kunnen genieten van een comfortabele samenleving in vergelijking met honderd jaar geleden, maar die welvaart heeft een schaduwzijde. De opwarming van de aarde, milieuvervuiling en het opraken van fossiele brandstoffen vragen om andere manieren van energieopwekking en –gebruik. Het wordt tijd om afscheid te nemen van deze schaduwzijde en met elkaar te verkennen hoe we kansen kunnen benutten zonder voorbij te gaan aan de zorgen die

er ook zijn. Want schone energie vraagt ruimte. Windmolens, zonnepanelen en geothermiebronnen, ze moeten ergens een plek krijgen. Zwolle heeft relatief weinig open gebieden, dus hebben we de regio nodig voor de benodigde ruimte. Maar hoe ver gaat dat dan? En wat is er haalbaar binnen onze eigen gemeentegrenzen?

Tijd voor een goed gesprek met bewoners, ondernemers, raadsleden, wethouders en ambtenaren als start van een langdurig gezamenlijk proces van verkenning en onderzoek.

Energietransitie

Zo'n 120 aanwezigen praatten mee tijdens het eerste energie(k)e stadsgesprek op 19 april 2017 in het Cibap, vakschool voor verbeelding. Een locatie die niet zomaar is gekozen. De studenten van het Cibap maken met elkaar werk van creativiteit. Dat vormt een mooi bruggetje naar de opdracht die de deelnemers hebben: praat met elkaar over energietransitie en gebruik je creativiteit in de uitdagingen waar we met elkaar voor staan. Nuttig en nodig, want Nederland loopt steeds verder achter voor wat betreft het gebruik van duurzame energie.

Het onderwerp is steeds vaker in de media. Bijna elke dag is er wel een kort fragment over de energietransitie. Maar waar hebben we het dan eigenlijk écht over? Energietransitie gaat niet slechts over de overgang van fossiele energie naar schone energie, maar ook over gedragsveranderingen in mensen. Opwekken en besparen gaan hand in hand en alles start met bewustzijn.

Op weg naar energieneutraal

In Parijs maakten in 2015 wereldleiders collectief afspraken over het klimaat. De wereld wordt zich steeds bewuster van de noodzaak van het gebruiken van duurzame energie. Zo ook in Nederland en in Zwolle. Op dit moment wekt Zwolle 7% schone energie op. Dat lijkt weinig, maar we mogen er trots op zijn. Zwolle ontwikkelt snel als het gaat om het gebruik van duurzame energie; er wordt al veel gedaan door Zwolse inwoners en ondernemers. Niet voor niets won de stad in 2016 de Solar City Award. Maar er is een grote ambitie. Op weg naar volledige energieneutraliteit ambieert Zwolle in 2025 een reductie van de CO₂ uitstoot met 25% en hetzelfde percentage opwekken van duurzame energie. Dat is een uitdaging, want om dat te bereiken is er een mix nodig van verschillende mogelijkheden op het gebied van warmte en elektra.

Bronnen	Aandeel in totaal
Nuclaire kernenergie 1000t	35
Zonnepanelen op 10.000 woningen	15
30 windmolens vóór 2025	40
Totaal elektriciteit	100
Warmte	
Geothermie op 1000t	40
1000 t/a bodemondergrond warmte	20
200 t/a 25.000 woningen met hydraulische warmtepompen	10
50% extra bespaard gasverbruik via 50% woningen met 20% bespaard	20
50% van 25.000 woningen met warmtepompen voor warmte	40
Industrie en overheidsgebouwen	10
Totaal warmte	100

Energiemix

Voor de mix voor Zwolle is een voorstel gedaan. Een combinatie van zonnepanelen, windmolens, geothermiebronnen, biomassa, hybride warmtepompen, besparen, zonnecollectoren en bodemenergiesystemen. Samen leveren zij voldoende op om de doelstellingen voor Zwolle te halen. In zestien groepen werd deze avond doorgesproken over het onderwerp. Hoofdvraag: wat vinden we van deze energiemix en hebben we nog betere ideeën?

Wees creatiever

Zoveel mensen, zoveel verschillende meningen. Dat bleek wel uit de diversiteit van de opgehaalde informatie. Waar de één zegt dat de ambitie voor Zwolle nog wel wat hoger mag liggen, adviseert de ander om vooral te investeren in een goede informatievoorziening en gedrag te beïnvloeden als het om besparen gaat. “Zorg voor een goede website of loket waar mensen terecht kunnen met vragen over energiebesparing en –opwekking!”

Sommige groepen waren het collectief oneens over windmolens binnen de stadsgrenzen, terwijl anderen juist aangaven dat Zwolle meer moet inzetten op het opwekken van windenergie vanwege het hoge rendement.

Er waren deelnemers die meer geloven in een regionale en zelfs landelijke aanpak. Zij zien weinig in een energiemix specifiek voor Zwolle. Anderen zijn van mening: “Begin in Zwolle en kijk dan pas hoe het breder en groter kan worden.”

Velen missen creatieve oplossingen. “Gebruik het water, leer van voorbeelden elders en gebruik grote bedrijfspanden, sportvelden en gemeentelijke panden en leg ze vol met zonnepanelen. Beperk je nu niet door de stad en regio vol te zetten met windmolens, terwijl er wellicht over een paar jaar veel minder ingrijpende mogelijkheden zijn. Daar waar energie wordt gebruikt, wordt ook geproduceerd. Gebruik die energie!”

Over de rol van de gemeente bij nieuw- en verbouw zijn velen het eens. De gemeente mag stelling nemen en harde eisen stellen. Duurzaamheid moet een vast onderdeel worden van het vergunningverlenings- en bouwproces.

Wat gemist wordt is betrokkenheid van de jeugd. Ook deze avond is, op een paar uitzonderingen na, vooral bezocht door volwassen Zwollenaren. Er wordt nagedacht over een vervolg van dit gesprek op een manier die jongeren interesseert en over de wijze waarop scholen meer betrokken kunnen worden.

Wild en fantastisch

De energietransitie vraagt, zoals eerder gezegd, om creativiteit. De deelnemers werd gevraagd naar hun meest wilde, grootste en fantastische plan voor Zwolle. Deze konden zij kwijt op grote kaarten van de stad.

Dat resulteerde in zestien prachtige kaarten met ideeën en suggesties. Wat te denken van een Tiny House community in Stadshagen, of verpakkingsloze winkels? Ook de A28 bleef in de plannen niet onbenut. Het verhogen van de

geluidswallen, het deels overkappen van de snelweg en deze bekleden met zonnecollectoren, de ideeën zijn eindeloos. Een steeds terugkerend thema: deel informatie, maak het leuk en doe het samen! Breng leuke en kleine ideeën bij elkaar en maak het samen groots. Loof een prijs uit voor de duurzaamste buurt, organiseer een duurzaam festival, een buurtbarbecue met een duurzaam thema of koop, lekker praktisch, een extra trui of een douchewekker. Houd ramen en deuren gesloten, isoleer je huis en zet de verwarming een graadje lager. De transitie begint bij jezelf, in jouw woonkamer, douche of slaapkamer. Duurzame energie opwekken is belangrijk, maar het start bij zuinig omgaan met de beschikbare energie.

Hoe nu verder?

Onder voorbehoud vindt er op 29 mei aanstaande een debatavond in de gemeenteraad plaats over de energietransitie. De uitkomsten van het stadsgesprek worden daarin meegenomen. In juni volgt besluitvorming over de meerjarige begroting van de Gemeente Zwolle, inclusief het voorstel hoe de komende jaren wordt ingezet op energietransitie. Er worden bijeenkomsten georganiseerd om bewoners te ondersteunen en uiteraard kijkt de gemeente naar hun eigen rol en mogelijkheden voor verduurzaming.

Dit najaar komt er een vervolg op dit gesprek. Het is nog niet bekend hoe de informatievoorziening over dit onderwerp vormgegeven gaat worden, maar deze avond is weer extra duidelijk geworden hoe belangrijk het is om met elkaar informatie te delen.

“We zijn met elkaar stevig in beweging en kunnen uw hulp goed gebruiken.”

De gemeente Zwolle bedankt alle aanwezigen.
